

tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Een superpassage

1 maximumscore 3

drie van de volgende:

- Een passage is overdekt (dus er kan bij alle weersomstandigheden comfortabel gewinkeld worden).
- In een passage kunnen mensen elkaar zien en gezien worden / flaneren / ontmoeten.
- In een passage met een café kunnen mensen uitrusten / iets eten en/of drinken.
- Een passage is esthetisch / architectonisch vormgegeven tot een ordelijke / fraaie eenheid die rustig / luxe / mondain aandoet en/of kwaliteit uitstraalt.
- In een passage zijn allerlei verschillende winkels bijeengebracht (zoals in een gewone winkelstraat, maar dan) zonder omringende verkeershinder (en dat is praktisch en/of aantrekkelijk).

per juist antwoord 1

2 maximumscore 4

Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- (gevels) Je kunt uit de vormgeving van de (traditionele) pilasters / kapitelen (het lijstwerk) afleiden dat deze ontleend zijn (het ontleend is) aan historische bouwstijlen / neostijlen (en dit soort vormgeving hoort bij het ontwerp van een architect) 1
- (uitgangspunt architect) Architecten gaan uit van (klassieke) regels van esthetiek en orde (op basis van historische stijlen) en/of ze gaan uit van (historisch verantwoorde) vormgeving en versiering (die zelfs in nieuwe materialen als gietijzer nog lang blijven gehandhaafd) 1
- (dak) Je kunt afleiden uit het gebogen raamwerk van ijzer en glas dat dit dak een bijzondere (vernieuwende) constructie heeft (en dit constructiewerk hoort bij het ontwerp van een ingenieur) 1
- (uitgangspunt ingenieur) Ingenieurs gaan uit van de constructie en/of de functie van het gebouw / van het functioneel toepassen van materialen in een ruimte (in dit geval industriële materialen / prefab-elementen waarbij de constructie niet werd verhuld of versierd) 1

Vraag	Antwoord	Scores
3	<p>maximumscore 2</p> <p>Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (oplossing) Maas brengt de overdekte markt, wonen / de appartementen en parkeren samen in één gebouw en/of de woningen zijn ondergebracht in de overkapping van de markt, en de ruimte onder de markt is parkeergarage • (uitleg) Daardoor (de drie functies bevinden zich binnen een en hetzelfde oppervlak) wordt de bouwgrond optimaal benut / gebruik je zo min mogelijk grondoppervlak (want veel grond gebruiken is duur) 	<p>1</p> <p>1</p>
4	<p>maximumscore 3</p> <p>drie van de volgende aspecten dragen bij aan het beeld van ultieme verleiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> – de enorme hoeveelheid producten / overvloed aan etenswaar – de enorme variatie aan etenswaar / producten zoals fruit (framboos, ananas) en/of granen (korenaren, tarwe, gerst) en/of vis en/of bloemen – de versheid / rijpheid van alle etenswaar / producten – het strooisel / vrij zweven van alle producten in de hemel/lucht (dat doet denken aan confetti strooien / feestvieren) – het puntgave uiterlijk / de perfecte verschijning (sprookjesachtig, onwerkelijk mooi) van alle etenswaar / producten (fruit, frambozen, korenaren) – het enorme formaat van alle etenswaar / producten (vruchtbaarheid) 	
	<p>per juist aspect</p>	<p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 2

twee van de volgende:

- De (grote) vormen op de voorgrond overlappen andere / kleinere vormen en daardoor lijken die (andere kleinere vormen) verder weg te zijn (van de beschouwer).
- Door grote vormen aan de randen (van het kader) te plaatsen en kleinere meer naar het midden, wordt diepte gesuggereerd.
- Door veel figuren langs de randen te plaatsen en het midden leeg te laten lijkt deze leegte een gat dat / een opening die diepte suggereert.
- In de meest laaggelegen delen van de afbeelding / schildering wordt de suggestie gewekt van een gesloten wand (van gebouwen in de barokke kerk en van begroeiing in de Markthal) en in de hooggelegen delen van blauwe diepte (lucht / water). Door dit contrast lijkt de diepte dieper.

per juist antwoord

1

Opmerking

Als lijnperspectief of kleurperspectief is geantwoord, geen scorepunt toekennen.

6 maximumscore 2

- De barokschildering is geconstrueerd met één centraal verdwijnpunt: als je dáár precies onder staat zie je de voorstelling (zoals die hier gefotografeerd is, dus) in het exacte (lijn)perspectief, dat samenvalt met (het perspectief van) de architectuur van de kerk (vanuit andere punten is het perspectief vertekend)

1

- In de Markthal is geen specifiek standpunt (en dus markering) nodig omdat geen lijnperspectief is toegepast en/of (er ontstaat wel vertekening maar) er is geen illusie van doorgaande architectuurlijnen

1

of

- In de Markthal is de afbeelding op het plafond langgerekt / beslaat de afbeelding de hele lengte van de Markthal, waarbij één duidelijk centrum ontbreekt. Om die reden is niet één enkel standpunt ideaal

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 3

- twee van de volgende kenmerken: 2
 - grote dynamiek door gedraaide houdingen / vallende figuren met lichamen / ledematen / wapperende gewaden in alle richtingen
 - virtuoze verkortingen in de lichamen waardoor diepte en/of grote plasticiteit wordt gesuggereerd
 - dramatiek in de voorstelling door het vallen en/of het naar beneden steken
 - de enorme hoeveelheid figuren (die over de muren klauteren, in de lucht hangen)
 - De schildering / geschilderde architectuur loopt visueel naadloos over in de echte architectuur van de kerk (trompe l'oeil).

Opmerking

per juist kenmerk 1 scorepunt toekennen

- Het antwoord (de reden) moet de volgende strekking hebben:
De Kerk wilde met deze reusachtige / dramatische / overweldigende (schilder)kunst uiteindelijk benadrukken dat de Kerk van Rome de enige, christelijke kerk is / de machtigste kerk is (contrareformatie versus reformatie) 1

8 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Met de (digitale mogelijkheden van de) computer kun je losse onderdelen / beeldfragmenten samenvoegen en/of in lagen werken.
- Met de computer kun je zo nodig (extra) onderdelen/beeldfragmenten van internet halen.
- Met de computer kun je alle onderdelen/beeldfragmenten afzonderlijk bewerken, zoals onbeperkt uitvergrooten, haarscherpe details of textuur bereiken en/of licht- en schaduweffecten aanbrengen.
- Met de computer kun je de productie van het drukproces op de aluminium platen aansturen.
- Alle aluminiumplaten (met unieke voorstellingsdelen en kromming) moeten op de juiste plek terechtkomen en goed op elkaar aansluiten (en zonder kleurverschillen): dat is bij een dergelijk groot aantal onmogelijk zonder computerberekeningen.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 2

- Het interieur / de afbeelding *Hoorn des overvloeds* wordt 's nachts verlicht en dat versterkt / legt het accent op het levendige / kleurrijke interieur, terwijl overdag het sombere / eentonige / grijze exterieur overheerst 1
- Overdag kun je door de spiegelende glazen gevels nauwelijks naar binnen kijken / het interieur nauwelijks zien. In het donker worden deze glazen gevels transparant (door de verlichting van binnen) en wordt het levendige / kleurrijke interieur zichtbaar 1

Mooi en ijdel

10 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Er is sprake van een symmetrische compositie rond een (denkbeeldige) horizontale as/middenlijn: boven- en onderkant van het beeld zijn (bijna) identiek van vorm.
- De figuur en zijn weerspiegeling vullen het hele vlak en/of zijn ingekaderd of 'samengeperst' binnen het beeldvlak, waardoor de voorstelling alleen bestaat uit het spiegelen.
- De oplichtende delen in het schilderij (de iets lichter gekleurde (onder)armen, hoofden, mouwen, handen) vormen samen een cirkel. Deze gesloten vorm versterkt het spiegel-effect.

per juist antwoord 1

11 maximumscore 1

een van de volgende:

- De jongen buigt zich diep voorover naar zijn spiegelbeeld.
- Zijn handen raken de handen van de weerspiegeling, alsof hij al contact maakt en/of door de armen en handen vormt hij één geheel met zijn weerspiegeling.

12 maximumscore 2

- Hij past een clair obscur of sterk licht-donkercontrast toe, waarbij Narcissus oplicht uit / helder afsteekt tegen de donkere achtergrond (en ook de mouwen van zijn spiegelbeeld, maar dan in mindere mate) 1
- Het effect is dat de voorstelling (kracht en) dramatiek krijgt (en dat was een streven van de barok) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 2

Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- (voorstelling) Waterhouse plaatst Narcissus in een landschappelijke omgeving en/of voegt verhalende elementen toe (zoals de nimf, boog met pijlen die duiden op jager, en narcissen), terwijl Caravaggio alleen een kernachtig aspect van het verhaal (van Narcissus die verliefd wordt op zijn spiegelbeeld) weergeeft (zonder context) 1
- (betekenis) Bij Waterhouse gaat het om een 'historische' klassieke scène / een illustratie van een mythologisch verhaal (over liefde). Bij Caravaggio gaat het om de kern van het verhaal: de weergave van 'het verliefd worden' / een gevoel / gemoedstoestand (directer) 1

of

- (voorstelling) Waterhouse geeft de (mythologische) figuren (halfnaakt) weer in klassieke gewaden (met lauwerkrans). Bij Caravaggio is Narcissus gekleed als een zeventiende-eeuwse (Italiaanse) jongeman (in plaats van als mythologische figuur) 1
- (betekenis) Bij Waterhouse gaat het om de weergave van een 'historische' klassieke scène / een illustratie van een mythologisch verhaal. Caravaggio plaatst een klassiek gegeven (het verliefd worden, een gevoel, gemoedstoestand) naar zijn eigen tijd 1

Opmerking

Als de kandidaat voorstelling en betekenis van een van beide schilderijen juist omschrijft, 1 scorepunt toekennen.

14 maximumscore 2

- voorstelling (een van de volgende): 1
 - Het beeld van een zwembad / het typisch zwembadblauwe water is hedendaags.
 - Het opblaasbare waterspeelgoed is / de plastic objecten / schuimcilinders zijn hedendaags.
 - Het beeld van een (zongebruind) fotomodel / reclame-achtige foto is hedendaags.
- vormgeving (een van de volgende): 1
 - De kleuren zijn fel / hard.
 - De vormen zijn fotografisch-realistisch (hyperrealisme).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

15 maximumscore 2

twee van de volgende argumenten:

- Zavros citeert een bekend werk / een bekende kunstenaar uit de kunstgeschiedenis (namelijk *Narcissus* van Caravaggio).
- Er is sprake van ironie / lichte spot: een kunstwerk / motief uit de high art of een figuur uit de mythologie wordt banaal gemaakt, namelijk tot een man (fotomodel) met speelgoed in een zwembad.
- Zavros schildert (foto)realistisch en in felle kleuren. Hij speelt op die manier (door het te mooi / te glad te maken) met de grens / het onderscheid tussen hoge en lage kunst / kunst en kitsch.

per juist argument

1

16 maximumscore 2

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

- De titel *Bad Dad* verwijst naar de afgebeelde man, die blijkbaar een (slechte) vader is, die iets niet goed doet (niet met zijn kinderen speelt, niet goed oplet). Die indruk wordt versterkt door het vele (rondslingerende) speelgoed rondom hem
- Net als Narcissus kijkt de man naar zijn spiegelbeeld in het water wat betekent dat hij alleen met zichzelf bezig is, en om die reden een 'slechte' vader is / niet met zijn kinderen speelt (die buiten beeld blijven)

1

1

17 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

(versterkt) De narcistische lading wordt versterkt doordat de kunstenaar zich als een knappe / naakte / reclame-achtige man afbeeldt die zichzelf bewondert (dit verdubbelt het narcisme).

of

(afzwakt) De narcistische lading wordt gerelativeerd doordat de kunstenaar zichzelf weergeeft als een 'slechte vader', die narcistisch / ijdel / te veel met zichzelf bezig is, en dat getuigt van zelfkritiek (dat zwakt narcisme af).

18 maximumscore 1

Je ziet de slagschaduw van een smartphone, hand en arm. (Dit moet van zijn eigen linkerarm zijn, terwijl hij de foto maakt).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 2

Antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- Hij is net als Narcissus voorgesteld als een knappe / aantrekkelijke jongeman.
- Hij ligt / zit aan de rand van water of een zwembad, wat verwijst naar de waterkant waar Narcissus aan ligt / zit.
- Hij richt de camera (soort spiegel) op zichzelf en is dus, net als Narcissus, met zichzelf / zijn zelfbeeld bezig.
- Hij heeft zijn ogen dicht, wat duidt op een staat van in zichzelf gekeerd zijn / naar binnen gekeerd zijn en dat is kenmerkend voor Narcissus.

per juist antwoord

1

Opmerking

Wanneer is geantwoord dat hij zelf de foto gemaakt heeft, geen scorepunt toekennen.

Bont tapijt

20 maximumscore 4

twee van de volgende:

- (het tapijt) Het tapijt is een typisch oosters product (geïmporteerd uit het oosten) en is daarom kostbaar.
- (de schaal) De schaal is van aardewerk (mogelijk Delfts blauw) gemaakt naar voorbeeld van Chinees porselein en/of is van (Chinees) porselein geïmporteerd uit het oosten en is daarom kostbaar.
- (de stoel) De met leer beklede stoel en/of de stoel met uit hout gesneden leeuwenkoppen is handwerk en daarom kostbaar.
- (de schilderijen) (Grote) schilderijen waren relatief duur (anders dan bijvoorbeeld prenten) en duiden op rijkdom.
- (de landkaart) De landkaart (uiterst rechts) duidt op exclusief bezit en is kostbaar.

per juist antwoord

2

Opmerking

Als wel een juist voorbeeld wordt gegeven, maar een juiste reden ontbreekt, 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
21	<p>maximumscore 3</p> <p>drie van de volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> – (patroon) Het tapijt heeft een ingewikkeld patroon dat een uitdaging is om helder/inzichtig weer te geven. – (ruimtelijkheid, perspectief / verkort) Het patroon loopt mee met de plooien en het verkort/perspectivisch verloop hiervan is een uitdaging om te schilderen. – (licht / donker) De suggestie van plooien is een uitdaging omdat hier de lichtval op de verschillende onderdelen van het tapijt heel precies moet zijn en/of omdat er veel kleurnuances in het tapijt nodig zijn. – (textuur) Het tapijt is wollig, de weergave van een harige textuur is een schilderkunstige uitdaging. – (arrangement) Het tapijt is zwaar en dik. Vermeer slaagt erin dit aspect van het tapijt weer te geven door het te draperen / te vouwen in dikke plooien. 	
	per juist aspect	1
22	<p>maximumscore 4</p> <ul style="list-style-type: none"> • aspecten (drie van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – de enorme centrale ruimte / de ruime hal (zoals een balzaal) – de bijzondere lampen zoals lantarens en lichtring (in de koepel) – de reusachtige schildering in de koepel – het warme / exotische licht (paleis uit sprookjes van duizend-en-één-nacht) – de vele warme rode en gele (gouden) kleuren / de vele bonte kleuren – de (grote) brede / voorname trappartij – de rijke decoratie op de wanden – het reusachtige, bonte tapijt – de vele (mahonie)houten betimmeringen • uitleg (Het antwoord moet de volgende strekking hebben): <ul style="list-style-type: none"> – Een dergelijk paleisachtig/sprookjesachtig interieur past inhoudelijk bij de bioscoop / filmwereld die een wereld van illusie / fantasie is / die uitnodigt tot wegdromen (zoals sprookjespaleizen uit duizend-en-één-nacht). 	3
23	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende kenmerken:</p> <ul style="list-style-type: none"> – de vloeiende lijnen – het amorfe / marmerachtige patroon – (voorstelling) stralende zon / vlammen 	
	per juist kenmerk	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Het kunstwerk/tapijt wordt op een traditionele manier gemaakt / is (hand)geknoopt volgens de oude techniek.
- Het tapijt heeft franjes langs de bovenste rand en onderste rand (al is de vorm grillig).
- Het kleurenpalet van rode, blauwe en gele kleuren is kenmerkend voor traditionele oosterse tapijten.
- Het traditionele tapijt hangt aan de muur en ligt op de grond.

per juist antwoord

1

25 maximumscore 2

Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- (vormgeving) *Liquid* verwijst naar de rechthoekige vorm van het tapijt die halverwege / op de grond overgaat in een amorfe / organische / asymmetrische vorm (alsof het tapijt gesmolten is)

1

of

- *Liquid* verwijst naar de overgang in het patroon van rechte naar vloeiende lijnen (alsof het traditionele patroon smelt)

1

- (citaat) *Liquid* verwijst naar de mogelijkheid dat de traditie "die heel sterk is" / die "te star is voor de toekomst" na verloop van tijd kan / zou moeten veranderen / dat er anders tegen tradities wordt aangekeken (denk aan veranderingen in regels, rituelen of gebruiken)

1

of

- *Liquid* verwijst naar de mogelijkheid dat de traditie "die heel sterk is" / die "te star is voor de toekomst", vloeibaarder zal worden in meer psychologische zin (creatieve bevrijding, het laten stromen van de geest)

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 2

twee van de volgende:

- (felle kleuren) Door heel veel verschillende felgekleurde (blauwe, gele, roze, oranje, groene) parasolletjes in groepjes samen te voegen ontstaat een spectaculair kleurrijk patroon.
- (het openvouwen) Door de ijsparasolletjes allemaal halfopen te vouwen worden de kleuren goed zichtbaar (en dat is in die hoeveelheid spectaculair om te zien).
- (een prikker) Door honderden parasolletjes rechtop in een ondergrond te prikken steken ze allemaal omhoog zoals de polen/haren van een dik/hoogpolig tapijt (en dat is spectaculair om te zien).
- (witte puntjes) De witte puntjes/uiteinden van de parasolletjes vormen allemaal samen een soort 'glimlichtjes' en daarmee een lichtreflecterend laagje op het tapijt (effect van overbelichting, en dat is spectaculair om te zien).

per juist antwoord

1

Opmerking

Alleen een scorepunt toekennen bij een combinatie van een juiste kenmerkende eigenschap en een juist effect.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

27 maximumscore 1

- Ja, want (een van de volgende argumenten): 1
 - het tapijt is spectaculair / aantrekkelijk (droom)werk, gemaakt van goedkoop (consumptie)materiaal. Zo wordt het publiek zich bewust van de hoeveelheid / schoonheid / overvloed van dit soort materialen (het werk zet aan tot dromen van een mooiere wereld).
 - het tapijt is gemaakt van materiaal dat doorgaans in de lagelonenlanden geproduceerd wordt, en daarmee vestigt het collectief de aandacht op de sociale omstandigheden in deze landen.
 - het tapijt is gemaakt van wegwerpmateriaal, en daarmee verwijst het collectief naar wat deze wegwerpcultuur betekent voor de wereld.
 - de kleurrijke patronen wekken een gevoel van schoonheid en rust op (meditatief) en dat is een stap op weg naar een betere wereld.
- Nee, want (een van de volgende argumenten): 1
 - het tapijt is zo aantrekkelijk / esthetisch vormgegeven en knap gemaakt, dat dit belangrijker wordt dan een eventuele verwijzing naar een 'betere wereld'.
 - het tapijt is sterk gericht op het effect van mooi, groot en veel (zuiver decoratief): niets verwijst naar een mogelijke geëngageerde inhoud / betekenis.
 - het tapijt is gemaakt van een enorme hoeveelheid parasolletjes die doorgaans in lagelonenlanden geproduceerd worden en daarmee maakt het collectief zelf gebruik van de voordelige prijs van het materiaal (en dat is hypocriet).
 - het tapijt is oorspronkelijk gemaakt voor de etalage van een (duur) warenhuis (de Bijenkorf). De verleidelijke / dromerige kant van dit werk diende alleen maar een commercieel doel.

Beeldige varkens

28 maximumscore 3

drie van de volgende aspecten:

- Het jongetje en de varkentjes lijken op een schattige pop met twee speelgoedbeestjes ernaast.
- De varkentjes kijken liefdevol op (naar elkaar).
- Het kleine formaat (14 cm) maakt de toch al zoete / popperige voorstelling nog schattiger.
- De kleuren zijn clichématig toegepast: zachtroze voor (lieve) varkens en/of de huid van het jongetje en/of rode blosjes (op de wangen).
- De kleding (geruite blouse, rood mutsje, kort broekje) past bij het clichébeeld van een 'lief klein jongetje'.
- Het gladde oppervlak maakt de zoete / popperige voorstelling nog zachter.
- De houding van het jongetje met de iets gebogen knieën en de handen in de zakken maakt hem schattig.

per juist aspect

1

29 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Een varken (met strik) heeft geen (verhalende of kunsthistorische) relatie met engelen en is dus raadselachtig/vreemd.
- De jongen die duwt / het varken lijkt te kussen met dichte ogen en/of ongewone kleding, is moeilijk te duiden / is een raadselachtige figuur (in relatie tot de engelen en/of het varken).
- Het voortduwen van een (groot) varken (anders dan op een boerderij) roept vragen op over de betekenis van de voorstelling (het lijkt een beeld uit een carnavals- of kermisoptocht).

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

30 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Elk onderdeel heeft zijn eigen (lokale) kleur (de ene engel geel, de andere blauw, de strik groen).
- Elk onderdeel heeft een realistische / clichématige kleur (zoals het varken dat roze is, de strik vrolijk gekleurd, de huid van handen en gezicht huidkleurig).
- De overgangen in kleur zijn hard / geleidelijke kleurovergangen ontbreken (zoals de scherpe grens tussen het blauw van de mouw en het roze van de huid van de engel).
- De kleuren zijn versimpeld (met één kleur) aangebracht.
- De kleuren zijn heel dun / egaal / decoratief aangebracht.

per juist antwoord

1

31 maximumscore 2

Antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Koons wil verleiden door een beeld te maken dat (een van de volgende): 1
 - heel clichématige / zoetsappige kleuren heeft (pastel).
 - een nabootsing is van een herkenbaar sentimenteel (kitsch)beeldje van een gezellig varken met vrolijke engeltjes.
- Koons wil daarmee laten zien dat (een van de volgende): 1
 - kunst / high art in musea vaak saai / onaantrekkelijk / moeilijk is, maar dat dat niet hoeft (zijn werk is aantrekkelijk en herkenbaar).
 - kitsch (low art) ook kunst (high art) kan zijn.
 - je met kitsch opvattingen over wat goede smaak en/of kunst is aankaart / ontregelt.

32 maximumscore 1

een van de volgende:

- Kunst moet authentiek / origineel zijn; dit beeld is "een uitvergrote replica" en dus namaak / een nabootsing van iets wat al bestond.
- Kunst moet diepgang of betekenis hebben; dit beeld is (ondanks het uitvergrooten nog steeds) een "mierzoete snuisterij" en dus oppervlakkig (decoratief, zonder inhoud).
- Kunst moet de ziel raken of diepe emoties uitdrukken; dit beeld is een "mierzoete snuisterij" en dus een sentimenteel object / een object dat op een eenvoudige manier wil behagen en daarmee kitsch.

Vraag	Antwoord	Scores
33	<p>maximumscore 2</p> <p>Het antwoord moet de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De voorstelling van een roze varken dat door zijn voorpoten is gezakt met daarachter een onthoofd varken is nogal verontrustend / eng / belooft niet veel goeds (en dat moet een beschouwer aan het denken zetten) • Het is niet waarschijnlijk dat zo'n eng / verontrustende voorstelling bedoeld is voor een reclame / voor plezier (voorstelling is dan leuk om naar te kijken, positief), terwijl kunst (voorstelling) vaak bedoeld is om te shockeren / de beschouwer aan het denken te zetten 	<p>1</p> <p>1</p>
34	B	
35	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • (negatief) Tatoeëren is pijnlijk / stressvol en/of kan tot ontstekingen lijden • (positief) een van de volgende: <ul style="list-style-type: none"> – De varkens leven langer dan varkens voor de voedselindustrie, omdat er geen reden is ze voortijdig dood te maken. – Omdat de varkens (draggers van) kunstwerken worden, worden de dieren meer waard en wordt er meer geïnvesteerd in goede zorg. 	<p>1</p> <p>1</p>
36	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende argumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het kunstwerk is een (echt) varken, een weinig verheven dier en/of een dood / opgezet dier dat lijkt te spotten met de hoge / elitaire status van kunst (kunst met een grote K) en/of de saaiheid van kunst. – Een opgezet / geprepareerd dier hoort eerder thuis in Naturalis / een natuurhistorisch/educatief museum en spot met de (elitaire) ready made uit het kunstmuseum. – Het varken is getatoeëerd, en een tatoeage wordt niet gauw tot hoge / echte kunst gerekend. – Het varken is versierd met een voorstelling uit een sprookje en/of met een overbekend modemerken, en dat doet eerder denken aan low art en/of commerciële producten. <p>per juist argument</p>	<p>1</p>

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 23 mei. Meteen aansluitend op deze datum start Cito met de analyse van de examens.

Ook na 23 mei kunt u nog tot en met 12 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in de webbased versie van Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

afbeelding 1 en 2	MVRDV, <i>Markthal</i> , 2014, Rotterdam https://www.mvrdv.nl/projects/markethall/ , laatst geraadpleegd 11 april 2017
afbeelding 3 en 4	Arno Coenen en Iris Roskam, <i>Horn of Plenty</i> , 2014, Rotterdam http://arnoeniris.nl/nl/2016/11/03/markthal/ , laatst geraadpleegd 11 april 2017
afbeelding 5 en 6	Andrea Pozzo, plafondschildering in de Sant' Ignazio, circa 1680, Rome, https://farm5.staticflickr.com/4057/4651789415_3deda31f71_o.jpg , laatst geraadpleegd 11 april 2017
afbeelding 7	MVRDV, <i>Markthal</i> , 2014 Rotterdam https://www.mvrdv.nl/projects/markethall/ , laatst geraadpleegd 11 april 2017
afbeelding 8	Caravaggio, <i>Narcissus</i> , 1598, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/29/Narcissus-Caravaggio_%281594-96%29_edited.jpg/1200px-Narcissus-Caravaggio_%281594-96%29_edited.jpg , laatst geraadpleegd 11 april 2017

- afbeelding 9 John William Waterhouse, *Narcissus en Echo*, 1903, [https://en.wikipedia.org/wiki/Echo_and_Narcissus_\(Waterhouse_painting\)#/media/File:John_William_Waterhouse_-_Echo_and_Narcissus_-_Google_Art_Project.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Echo_and_Narcissus_(Waterhouse_painting)#/media/File:John_William_Waterhouse_-_Echo_and_Narcissus_-_Google_Art_Project.jpg), laatst geraadpleegd 11 april 2017
- afbeelding 10 Michael Zavros, *Bad Dad*, 2013, http://www.artgallery.nsw.gov.au/media/prize_images/A770_MZavros.jpg
- afbeelding 11 Selfie van Justin Bieber, 2015, <http://www.popsugar.com/celebrity/Justin-Bieber-Sexiest-Instagram-Selfies-38247019#photo-39589505>, laatst geraadpleegd 11 april 2017
- afbeelding 12 Johannes Vermeer, *Het Slapend Meisje*, 1657, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2f/Vermeer_young_women_sleeping.jpg, laatst geraadpleegd 11 april 2017
- afbeelding 13 H.L. de Jong, Tuschinski, interieur ontwerp Japp Gidding, 1921, Amsterdam, <https://jennpetersblog.files.wordpress.com/2014/03/haltusch.jpg>, laatst geraadpleegd 11 april 2017
- afbeelding 14 Faigh Ahmet, *Liquid*, 2014, <https://static1.squarespace.com/static/55f17ef7e4b0c1aa91a7d7e6/t/56684bc5b204d55efa3e1a79/1449675718255/faig+ahmed+liquid.jpg?format=1500w>, laatst geraadpleegd 12 april 2017
- afbeelding 15 en 16 We Make Carpets, *Umbrella Carpet 2*, 2015, <http://wemakecarpets.nl/Umbrella-Carpet-2>, laatst geraadpleegd 12 april 2017
- afbeelding 17 M.I.Hummel, farmboy #66, <http://www.antiquesnavigator.com/ebay/images/2016/351832670870.jpg>
- afbeelding 18 Jeff Koons, *Ushering in Banality*, 1988, <http://www.stedelijk.nl/kunstwerk/20767-ushering-in-banality>, laatst geraadpleegd op 12 april 2017
- afbeelding 19 en 20 Jeff Koons, *Ushering in Banality*, 1988 <http://www.buitenbeeldinbeeld.nl/Stedelijk/Koons.htm>, laatst geraadpleegd op 12 april 2017
- afbeelding 21 Paul McCarthy *Inflatable Pigs*
- afbeelding 22 Wim Delvoye, *Art Farm*, 2003-2010, kunstboerderij met varkens
- afbeelding 23 Wim Delvoye, getatoeëerd varken, http://theredlist.com/media/database/fine_arts/artistes-contemporains/belgique/wim-delvoye/002-wim-delvoye-theredlist.jpg, laatst geraadpleegd 12 april 2017
- figuur 1 J.C. van Wijk, *De Passage*, 1879-1940, Rotterdam https://nl.wikipedia.org/wiki/Bestand:Rotterdam_-_Arcade_1900.jpg, laatst geraadpleegd op 11 april 2017.
- figuur 2 J. C. van Wijk, *De Passage*, Rotterdam <http://www.engelfriet.net/Alie/Aad/passagerotterdam.htm>, laatst geraadpleegd op 11 april 2017

- figuur 3 MVRDV, dwarsdoorsnede Markthal in Rotterdam, 2014, <http://www.culy.nl/wp-content/uploads/2014/07/unnamed-11.jpg>, laatst geraadpleegd 11 april 2017
- figuur 4 IJsparasolletjes, <https://www.trenddecor.nl/parasolletjes-prikkers.htm>, laatst geraadpleegd op 10 april 2017

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft ernaar gestreefd de auteursrechten op hier gebruikt materiaal te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met Cito.